

Til
Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
Att. Liv Holmefjord og Frida Enholm Husem

Oslo 10.02.2023

Innspill til næringsplaner for norske havområder

Vi viser til digitalt innspills møte for næringsplaner i norske havområder 26. januar 2023. Sjømat Norge takker for muligheten til å gi våre innspill og oversender med dette brevet de punktene som ble fremlagt i møtet og øvrige innspill.

Sjømat Norge er landsforeningen for fiskeri- og havbruksnæringen. Vi er Norges største sjømatorganisasjon, og dekker hele verdikjeden fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. Foreningen representerer over 800 medlemsbedrifter med omtrent 18.000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service, sjømatrederi og fiskehelse. Blant medlemsbedriftene er både små, lokaleide familiebedrifter og store multinasjonale selskap i sjømatnæringen.

1. Bærekraftig matproduksjon

For å få til en grønn omstilling av samfunnet og økt matproduksjon, har havbruk en sentral rolle. Dette er også blitt utpekt politisk i Norge og i FNs bærekrafts mål.

Produksjon av laks er ressurseffektivt og klimavennlig sammenliknet med mye annen matproduksjon. Fire år på rad har laks blitt kåret til mest klimavennlig blant verdens 60 største protein produsenter¹. Gapet mellom etterspørsel og tilbud av laks er i 2030 forventet til å være like stort som hele dagens produksjon (ca.1.4mtonn). Industrielt havbruk til havs har potensiale til å dekke mye av den økende etterspørselen av laks på sikt.

Verden trenger mye mer mat i årene fremover og en bærekraftig matvaresikkerhet. Vi kan ikke bruke mer areal på land og tradisjonelt fiskeri er i stor grad utnyttet. Bare 3% av maten vår kommer fra havet selv om havet dekker $\frac{3}{4}$ av jordas overflate. Bioproduksjonen er like stor i havet som på land og vi bør finne nye utnyttede kilder som fôrressurser f.eks ved å høste på lavere trofiske nivå for økt produksjon av bærekraftig fôr. Vi må også utnytte bi-produkter fra fiskeri og landbruk for å støtte opp om sirkulær vekst.

1. <https://www.fairr.org/index/>

2. <https://www.uis.no/nb/verdiskapingspotensiale-og-veikart-havbruk-til-havs>

3. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-etablering-av-et-tillatelsesregime-for-havbruk-til-havs-og-endringer-i-yttergrensene-i-produksjonsomradeforskriften/id2899323/?uid=76c07248-8389-475c-982d-fa8c62ae9c87>

2. Verdiskapning

Vi må legge til rette for økt vekst innen havbruk. Norge har mye havområder. Å bruke arealene utenskjærs har et stort potensial for økt næringsvirksomhet og arbeidsplasser. Norge har spisskompetanse innen offshore, maritim og havbruk som kan hjelpe oss å få en ledende rolle internasjonalt innen havbruk til havs. Kunnskapsbaserte arbeidsplasser i leverandørindustrien for havbruk til havs vil gi nye muligheter for økt sysselsetting. Dette kan gi en betydelig verdiskapning som i kan skaleres uten store subsidier fra staten² og med et potensiale for internasjonal ekspansjon.

3. Legge til rette for vekst

Havbruk til havs vil være en helt ny måte å drive oppdrett på med hensyn til teknologi, infrastruktur og produksjons planlegging.

Utvikling av nye produksjonsformer og teknologi med høye krav til sikkerhet og HMS vil kreve store investeringer. Det vil i startfasen kreves mye innovasjon og kunnskaps utvikling på mange områder som innebærer risikovillig kapital over tid, før det vil kunne være lønnsomt. På lengre sikt vil man få mye bedre oversikt kostnaden og lønnsomheten, men inntil da vil det være betydelig risiko forbundet med prosjektene. Utover anleggene til havs vil det være behov for investeringer i hele verdikjeden fra landbaserte smoltanlegg, transport og slakterier m.m. Det er viktig at det legges forutsigbare og langsiktige rammer med mulighet for industriell vekst slik at dette blir et område som er interessant for selskap å investere og vokse i. Arealene bør være tilstrekkelig store til at aktører som etableres i området kan vokse videre i det aktuelle området og dra nytte av etablert infrastruktur. Muligheten for langsiktig skalering innenfor samme område bør følge med tilsagn for etablering og er nødvendig for å sikre investeringene. Større arealer gir også bedre muligheter for smitteforebygging og god biosikkerhet.

I arbeidet med marine verneområder må det hensyntas etablerte mål for næringsutvikling til havs, vekst og bruk av områdene. Det må sørges for tydelige og forutsigbare rammer som potensielle aktører kan jobbe ut ifra.

4. Områdenes egnethet

Vannstrøm, temperatur, bølgeførhold og salinitet er noen av flere naturgitte forutsetninger som er avgjørende for god fiskehelse og bærekraftig sjømatproduksjon. Arealene som vurderes til havbruk må kartlegges i forhold til egnethet for oppdrett av laks. Arealene som vurderes egnet til oppdrett bør prioriteres til havbruk for å kunne tilrettelegge for fremtidig vekst.

Oppdrett kan fint kombineres med andre næringsinteresser som e.g. fiskeri og skipsfart for en ressurs økonomisk utnyttelse av arealer.

5. Sameksistens

Egnede områder vil også være av interesse for andre næringer, derfor er det viktig å se på mulighetene for sameksistens og dialog rundt mulige løsninger. Ressurseffektiv bruk av arealene er nødvendig for å utnytte potensiale. Å kombinere forskjellige næringer, f.eks. havvind og oppdrett kan også gi flere positive synergier som deling av infrastruktur, teknologiutvikling, kartlegging og miljøovervåkning, kombinert transport av personell og materiell, vedlikehold og drift av anlegg, samarbeid om utdanning og arbeidskraft.

På bakgrunn av alle de nevnte hovedpunkter er det derfor viktig å sørge for sameksistens og optimalisering av egnede havbruksareal har fokus inn i næringsplanene. Havbruk bør også behandles med likeverdig tyngde som andre interessenter.

Vil også minne om høringsvar av 2. mai 2022 fra Sjømat Norge som gjelder havbruk til havs³ og støtter innspill til næringsplanene som er kommet fra Biomarint forum, Industri Norge og Salmar Aker Ocean.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Ole Fretheim

Fagsjef Teknologi og Service